

Česká verze Škály zvědavosti vůči sobě (SCAI-CZ): Pilotní ověření základních psychometrických vlastností pro populaci vysokoškolských studentů

Czech version of the Self-Curiosity Attitude-Interest Scale (SCAI-CZ): Pilot study of basic psychometric properties for university students

Martina Friedlová¹, Zuzana Vaculčíková Sedláčková¹, Daniel Dostál¹

¹*Katedra psychologie, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci*

Abstrakt

Cílem studie bylo ověřit psychometrické vlastnosti české verze Self-Curiosity Attitude-Interest Scale (SCAI-CZ) na výzkumném souboru českých vysokoškolských studentů, zjistit faktorovou strukturu a ověřit validitu a reliabilitu české verze nástroje. Zvědavost vůči sobě, kterou škála SCAI-CZ měří, je postojovou motivací jedinců k poznávání sebe samých a k odhalování nových aspektů svého psychického fungování. Studie proběhla na výzkumném souboru 296 studentů vysokých škol, 67 mužů a 229 žen, ve věku 18–24 let. K ověření faktorové struktury nástroje SCAI-CZ byla využita konfirmační faktorová analýza. Pro stanovení reliability byly využity koeficienty omega. Konfirmační faktorová analýza potvrdila dvoufaktorovou strukturu české verze nástroje SCAI-CZ. Reliabilita nástroje dosáhla uspokojivých hodnot. Faktory Postoj ke zvědavosti vůči sobě a Zvyšování povědomí o sobě spolu korelují níže, než jsme předpokládali. Souběžná i divergentní validita škály vyžaduje další ověření. Aplikační pole SCAI-CZ je jak ve výzkumné sféře, tak v psychoterapeutické praxi.

Klíčová slova: zvědavost, zvědavost vůči sobě, SCAI-CZ, psychometrické vlastnosti, adaptivní chování

Abstract

Self-curiosity concept has been defined relatively recently. Aschieri and Durosini (2015) understand it as a characteristic trait that expresses an individual's motivation to understand his inner world and his own psychological functioning and to discover new aspects of it. Self-curiosity is related to self-regulation activities, to general adaptability and to exploration of mindful feelings and sensations. The concept of curiosity and self-curiosity can be important in the field, when the work is based on self-understanding and internal motivation.

* Korespondenční autor: Mgr. et Mgr. Martina Friedlová, Katedra psychologie, FF UPOL, Vodární 6, 779 00 Olomouc
E-mail: martina.friedlova@upol.cz

In psychotherapy sessions, the client's inner motivation or his desire to understand himself / his problematic situation are often necessary for the progress in therapy. Some of therapeutic approaches enable clients to increase their curiosity and self-curiosity that are needed for adaptive behaviour and a congruence. From the therapeutic point of view, the disposition of curiosity and self-curiosity is directly linked to the Satir model of family therapy. Higher levels of curiosity and self-curiosity in patient or client could be an advantage for him / her in therapy. In the case that the psychologist would know the client's level of curiosity in advance, the therapist could estimate the client's approach to therapy and interest in it better. Then, the consequence could be the appropriate choice of therapeutic tools. One of the methods for measuring the concept of curiosity towards oneself is the SCAI (Self-Curiosity Attitude-Interest Scale), constructed by Aschieri and Durosini, which has been recently translated into the Czech language.

The purpose of this study was to verify basic psychometric properties of the Czech translation of the Self-Curiosity Attitude-Interest Scale (SCAI-CZ) in the sample of Czech university students. The aims were to verify the factor structure of the instrument and to explore both the convergent and divergent validity and reliability of the scale. The research sample was consisted of 296 Czech university students; 67 male students and 229 female students, aged 18–24. Confirmatory factor analysis was used to verify the factor structure of the Self-Curiosity Attitude-Interest Scale. CFA confirmed two-factor structure of the Czech version of Self-Curiosity Attitude-Interest Scale with the factors Attitude toward Self-Curiosity and Interest in Increasing Knowledge of Self. Omega coefficients were used as the estimates of reliability. Data demonstrated satisfactory reliability considering the number of included items, coefficient omega reached 0,711 for whole scale, 0,666 for the factor Attitude toward Self-Curiosity and 0,763 for the factor Interest in Increasing Knowledge of Self, resp. Cronbach alpha reached 0,676 for the scale. The limits of the study are the use of Beck's BDI-II for the divergent validity and lower dependency of the factors within the sample of university students. As the conclusion, the results of the study are satisfactory for the use of the tool, the convergent and divergent validity of the scale will be subject of further investigation of the research team, especially for a sample of Czech adults.

Keywords: curiosity, self-curiosity, SCAI-CZ, psychometric properties, adaptive behavior

Zdroj financování

Příspěvek vznikl za podpory MŠMT, grant IGA_FF_2017_021 (Psychologický výzkum ve vybraných oblastech pedagogické a klinické psychologie II).

Příspěvek vznikl za podpory MŠMT, grant IGA_FF_2018_019 (Psychologický výzkum ve vybraných oblastech pedagogické a klinické psychologie III).

Úvod – představení konceptu zvědavosti

Zvědavost je touhou po nových informacích a zážitcích. Můžeme ji chápat jako pozitivní emočně-motivační systém, který je podmínkou pro záměrné proaktivní chování. Tímto způsobem reagujeme především na podněty, které jsou nové, neobvyklé, nejisté, složité či kon-

fliktní (Kashdan, Rose, & Fincham, 2004). Berlyne (1960) rozděluje zvědavost na diverzivní a specifický typ. Diverzivní zvědavost chápe jako aktivní hledání výzev. Specifická zvědavost se soustředí na oblast zájmu jedince. Litman a Silvia chápou zvědavost jako dvoufaktorovou (Litman & Silvia, 2006) s faktorem zájmu (I) a faktorem deprivace (D). Faktor zájmu (I) je odrazem touhy po příjemném procesu objevování nového. Je spojen s pozitivními pocity, radostí z vyhledávání novinek (novelty seeking) a potěšením při odhalování nových objevů (Lauriola et al., 2015). D-typ zvědavosti je aktivován hledáním informačních mezer ve vědomostech (Litman, Robinson, & Demetre, 2017), přičemž vhodné zaplnění těchto mezer je spojeno s pocitem odměny (Gruber, Gelman, & Ranganath, 2014). Zvědavost D-typu již před nimi definoval Loewenstein, který ho chápal jako pocit informační deprivace, která motivuje k vyrovnání tohoto deficitu (Loewenstein, 1994).

Zvědavost a její souvislosti

Zvědavost souvisí s řadou osobnostních a dalších charakteristik. Ukazuje se její spojitost se seberegulací či mírou vyhledávání nových výzev (Kashdan et al., 2004). Ovlivňuje pozornost, kterou věnujeme novým podnětům (Park, Peterson, & Seligman, 2004). Dle Kashdan et al. (2009) souvisí se schopností překonat nejistotu i aktuální úzkost. Zvědavost pozitivně souvisí s naplňováním životního smyslu a vysokou mírou životní spokojenosti (Kashdan & Steger, 2007). Rovněž se ukazuje důležitost zvědavosti při učení, kdy její vyšší míra usnadňuje překonání mezer ve znalostech (Loewenstein, 1994) či je spojena s nekonvenčním myšlením (Kashdan et al., 2013). Hardy, Ness a Mecca (2017) zjistili pozitivní souvislost zvědavosti s tvůrčím výkonem. Hunter et al. (2016) uvádí otevřenost vůči zkušenosti jako prediktor zvědavosti. Koncept zvědavosti byl rovněž zkoumán v souvislosti se sociálním fungováním jedince. Dle Kashdan a Roberts (2004) je například chápána jako jeden ze základů dobře fungujících partnerských vztahů. Jedinci s vyšší mírou zvědavosti mohou být méně citliví na sociální odmítnutí (Kawamoto, Ura, & Hiraki, 2017). Zvědavost je v interpersonálním kontextu jedním ze znaků kongruentní osobnosti, jak ji chápe Satirová (1988). Kongruentní osobnost si nasazuje „detektivní klobouk“ (metafora V. Satirové) a zohledňuje připomínky, myšlenky a činy partnera v interpersonálním kontaktu, na místo, aby předem vynášela úsudky. Litman a Pezzo konceptualizovali tento zájem jako interpersonální zvědavost (2007).

Dále se ukazuje spojitost zvědavosti s adaptivním chováním. Jedinci s vyšší mírou zvědavosti snadněji zvládají zátěžové situace a mají vyšší toleranci k úzkosti. Vyšší míra zvědavosti může být spojena s méně agresivním chováním (Kashdan et al., 2013) či s nižším výskytem depresivních symptomů (Kaczmarek, Bączkowski, Enko, Baran, & Theuns, 2014). Výsledky studií, které porovnávají zvědavost z hlediska sociodemografických charakteristik (věk, pohlaví, socioekonomický status) jsou rozporuplné (Loewenstein, 1994).

Zvědavost vůči sobě

Zvědavost vůči sobě (tj. self-curiosity) byla definována relativně nedávno. Aschieri a Durosini (2015) ji chápou jako touhu i snahu zkoumat vlastní psychické fungování, a následně mu

i porozumět. Uvedený pojem se může částečně překrývat s konstrukty, jakými jsou introspekce, mentalizace, sebereflexe, jejichž podstatou je rovněž schopnost „uchopit“ vlastní psychické fungování. Příbuzným konceptem je intrapersonální zvědavost (Litman et al., 2017), tedy zvědavé pozorování s cílem lépe porozumět svému vnitřnímu já. Zvědavost vůči sobě však zahrnuje především dispozice a touhu k sebepoznávání a porozumění sobě samému. Tento koncept lze využít v řadě oborů.

Zvědavost vůči sobě může být důležitá v oblastech, kdy se pracuje s porozuměním sobě samému a vnitřní motivací. Konkrétní uplatnění můžeme nalézt především při terapii s klientem. V rámci psychoterapeutických sezení je pro pokrok v terapii často nezbytná vnitřní motivace klienta či jeho touha porozumět sám sobě a své problematické situaci. Vyšší míra zvědavosti vůči sobě by tak pro klienty v terapii mohla být výhodou. V případě, že bychom u klienta znali dopředu její míru, mohli bychom snáze odhadnout přístup klienta k terapii a zájem o ni (Aschieri & Durosini, 2015). V pracovní psychologii může koncept nalézt uplatnění například v souvislosti s osobnostním rozvojem pracovníků a jejich intrinsickou motivací. V oblasti péče o zdraví může být zvědavost vůči sobě zajímavým tématem v kontextu zdravého životního stylu, adherence pacienta při léčbě somatických onemocnění a dalších souvislostech.

Ve školním či univerzitním prostředí může být zajímavé zkoumání zvědavosti vůči sobě v souvislosti s volbou vhodného studijního oboru, se spokojeností se studiem nebo se vztahy v kolektivu.

Výzkumná procedura a metody

Cílem výzkumné procedury je ověření základních psychometrických kvalit nástroje pro měření zvědavosti vůči sobě, Škály zvědavosti vůči sobě (SCAI, Self-Curiosity Attitude-Interest Scale), jejímiž autory jsou milánští psychologové F. Aschieri a I. Durosini (Aschieri, Durosini, 2015). V době přípravy designu výzkumu byla škála SCAI jediným publikovaným nástrojem pro měření zvědavosti vůči sobě. O rok později publikoval Litman nástroj pro měření příbuzného konceptu intrapersonální zvědavosti (Litman, 2017), který však v českém prostředí dosud nebyl adaptován.

Škála SCAI-CZ byla v českém prostředí poprvé využita autory Friedlová et al. (2018), kdy byla adaptována pro českou populaci a standardizována pro soubor českých studentů gymnázií. V následující studii budou ověřovány její psychometrické vlastnosti na populaci vysokoškolských studentů.

Škála zvědavosti vůči sobě: Self-Curiosity Attitude-Interest scale (SCAI-CZ)

Výsledná škála zvědavosti vůči sobě, jak ji autoři publikovali (Aschieri, Durosini, 2015) má 7 položek se sedmibodovým hodnocením na Likertově stupnici. Italský originál škály má dvoufaktorovou strukturu (Aschieri & Durosini, 2015; Aschieri, Durosini, Locatelli, Gennari, & Smith, 2016). Ta byla ověřena rovněž v předcházející psychometrické studii na souboru českých studentů gymnázií (Friedlová et al., 2018).

Výsledná sedmipoložková verze italského originálu vznikla postupnou cizelací původních 51 položek, kdy jako kritérium pro vyřazení nevhodných položek byly použity směrodatné odchyl-

ky položkového skóru, vzájemné korelace položek a faktorové náboje (Aschieri & Durosini, 2015). Prvním faktorem škály je Postoj ke zvědavosti vůči sobě (Attitude toward Self-Curiosity), který zachycuje tendenci jedince kognitivně zkoumat vlastní psychické fungování. Druhým faktorem je Zvyšování povědomí o sobě (Increasing Knowledge of Self), který je odrazem touhy porozumět svému vnitřnímu světu.

Proces adaptace nástroje pro české prostředí proběhl v roce 2016. Pro adaptaci metody do českého prostředí byl nejprve získán souhlas autorů. Poté tři nezávislí odborníci diskutovali a hodnotili konstrukt zvědavosti vůči sobě, jeho obsah a možné varianty názvu. Pro české prostředí tak byla zvažován název zvědavost vůči sobě a zvědavost vůči sobě. Zejména na základě možných negativních konotací zvědavosti bylo zvoleno označení zvědavost vůči sobě. Následně proběhl standardní proces doporučovaný pro adaptaci škál s postupnými kroky 3 nezávislých překladů položek a instrukcí, výběrem položek a zpětným překladem, který důkladněji popisují Friedlová et al. (2018).

Protože je koncept zvědavosti vůči sobě v českém prostředí zcela novým, chybí adekvátní škály k ověření konstruktové validity nástroje. Vzhledem k popisu konstruktů byl k ověření souběžné validity SCAI-CZ využit NEO pětifaktorový osobnostní inventář (Hřebíčková & Urbánek, 2001) s předpokladem, že zvědavost vůči sobě bude pozitivně souviset s faktorem Otevřenosti vůči zkušenosti (Aschieri & Durosini, 2015). K ověření divergentní validity nástroje byla využita Beckova škála deprese BDI-II (Preiss & Vacíř, 1999) s předpokladem, že zvědavost bude negativně korelovat s mírou depresivních symptomů (Kashdan et al., 2013). Kaczmarek s kolegy udávají, že vyšší míra zvědavosti může být spojena s nižším výskytem depresivních příznaků (Kaczmarek et al., 2014).

NEO pětifaktorový osobnostní inventář (NEO-FFI)

NEO pětifaktorový osobnostní inventář zjišťuje 5 osobnostních dimenzí, kterými jsou neuroticismus, extraverte, otevřenost vůči zkušenostem, přívětivost a svědomitost. V našem výzkumu byla pro ověření konstrukční validity SCAI-CZ využita škála Otevřenost vůči zkušenosti o 12 položkách. Vysoké míry v této dimenzi naznačují, že jedinec dává přednost změně před rutinou, zajímá se o umění a má také intelektuální zájmy. Nízké hodnoty v této škále souvisí s preferencí osvědčených postupů a s konzervatismem (Hřebíčková & Urbánek, 2001).

Beckova sebesuzovací stupnice deprese (BDI-II)

Beckova sebesuzovací stupnice deprese (BDI-II, Beck Depression Inventory) je rozšířenou škálou pro posuzování míry depresivních symptomů. Jsou zjišťovány fyziologické, afektivní, kognitivní i motivační příznaky deprese. Obsahuje celkem 21 položek s převahou 4 možných odpovědí. Maximálně lze dosáhnout 63 bodů. Zvyšující se počet bodů reprezentuje zvyšující se míru depresivních příznaků (Preiss & Vacíř, 1999).

Výzkumný soubor

Testová baterie byla administrována celkem 337 respondentům v období od června do prosince 2017. Respondenti, kteří nestudují VŠ, a respondenti, kteří uvedli, že podstupují

farmakoterapii nebo mají psychiatrickou diagnózu, byli ze souboru vyřazeni. Po této úpravě výzkumný soubor čítal 296 studentů vysokých škol, 67 mužů (22,6 % respondentů) a 229 žen (77,4 % respondentů). Mezi souborem mužů a žen nebyl pozorován z hlediska věku významný rozdíl [$M_{\text{muži}} = 22,54 (3,39)$; $M_{\text{ženy}} = 22,78 (4,40)$; $t(137,56) = 0,47$; $p = 0,636$]. Do výzkumu se zařadili studenti celkově 6 fakult: z Filozofické fakulty se výzkumu zúčastnilo 128 studentů (43 % respondentů), z Právnické fakulty 124 studentů (41,9 % respondentů), z Lékařské fakulty a Fakulty zdravotnických věd souhrnně 31 studentů (10,5 % respondentů), z Pedagogické fakulty 10 studentů (3,4 % respondentů), z Přírodovědecké fakulty 3 studenti (1 % respondentů).

Výsledky

Konfirmační faktorová analýza

Aschieri a Durosini (2015) předpokládají existenci dvou korelovaných faktorů, které kopírují jmenované subškály testu SCAI. Tato struktura byla již pro českou verzi metody SCAI ověřována na rozsáhlém souboru studentů gymnázií, a výsledky daný předpoklad přesvědčivě potvrzují (Friedlová et al., 2018). S pomocí konfirmační faktorové analýzy jsme tentýž předpoklad ověřili i na souboru vysokoškolských studentů. Výpočty byly prováděny v prostředí statistického programu R s využitím balíčku *lavaan* (Rosseel, 2012).

Položkové skóry metody SCAI vykazují určitou míru zešikmení k záporným hodnotám (medián šikmosti je -0,97), ač předpokládáme normální rozdělení latentního rysu. Z tohoto důvodu jsme zvolili robustní metodu vážených nejlepších čtverců (WLSMV), která pracuje s polychorickými korelačními koeficienty. Jako ukazatele shody modelu s daty používáme statistiku χ^2 , střední čtvercovou chybu aproximace (RMSEA) včetně jejího 90% konfidenčního intervalu a Bentlerův komparativní index shody (CFI). Obvyklým požadavkem je, aby hodnoty RMSEA nepřekračovala 0,05 a CFI byl vyšší než 0,95.

Nalezené hodnoty jmenovaných statistik svědčí o vysoké míře shody: $\chi^2(13) = 17,45$, RMSEA = 0,034 (0,000; 0,071), CFI = 0,984. Korelace obou latentních faktorů byla 0,306 (v případě výpočtu korelačního koeficientu přímo z hrubých skóre, klesne hodnota korelačního koeficientu subškál na 0,237).

Reliabilita

Z výše uvedeného modelu lze získat informaci o tom, kolik rozptylu generují latentní proměnné, a naopak kolik rozptylu je unikátního jednotlivým položkám, a můžeme jej tedy považovat za rozptyl chybový. Podíl vysvětleného a celkového rozptylu je odhadem reliability označovaným jako koeficient omega. Pro celý test dosahuje takto konstruovaný odhad reliability hodnoty 0,711, pro škálu Postoj ke zvědavosti vůči sobě 0,666 a pro škálu Zvyšování povědomí o sobě 0,763. V případě, že bychom použili pro odhad reliability Cronbachův koeficient alfa (respektive jeho obdobu pro vícedimenzionální test), budou hodnoty odhadů reliability po řadě 0,676, 0,671 a 0,668.

Část výzkumného souboru (62 žen a 14 mužů) byla s odstupem čtyř měsíců testována metodou SCAI znovu. Získaný údaj lze využít k odhadu reliability jako stability v čase. Korelace

hrubých skóre pro celou škálu je rovna hodnotě 0,625, pro subškálu Postoj ke zvědavosti vůči sobě 0,678 a pro subškálu Zvyšování povědomí o sobě 0,605.

Vztah k otevřenosti vůči zkušenosti a k depresivitě

Vztah zvědavosti k dimenzi otevřenosti vůči zkušenosti, měřené položkami inventáře NEO-FFI, a k depresivitě, měřené inventářem BDI-II jsme ověřovali dvěma způsoby. Nejprve jsme vypočítali korelační koeficient mezi hrubými skóry dvou zmíněných metod a škálami metody SCAI. Výsledky použitých testů nicméně vykazují značné rozdíly v závislosti na pohlaví respondentů. Tento rozdíl je zřejmý zejména u škály SCAI [$M_{\text{muži}} = 33,67 (6,78)$; $M_{\text{ženy}} = 36,72 (5,64)$; $t(94,34) = 3,35$; $p = 0,001$, Cohenovo $d = 0,51$]. Kvůli tomuto rozdílu bychom mohli pozorovat korelace, které by však nevypovídaly o skutečném vztahu obou konstruktů. Zvolili jsme proto parciální korelační koeficient, kdy jsme matematicky odstranili vliv pohlaví.

Druhý zvolený postup se týká přímo latentních rysů, nikoli hrubých skóre, které je reprezentují. Pro výpočet každého korelačního koeficientu jsme vytvořili strukturní model, který obsahoval dvě latentní proměnné, jejich příslušné položky a dále proměnnou pohlaví. Proměnná pohlaví je pak v regresním vztahu vůči oběma latentním rysům a rozděluje jejich rozptyl na ten, co souvisí s pohlavím, a ten, který je na pohlaví nezávislý (tzn. reziduum po regresi). Právě korelace těchto reziduí je de facto parciální korelace latentních rysů – tedy stejný vztah, který jsme kvantifikovali výše, ale bez vlivu nedokonalé reliability testů. Výsledky obou přístupů shrnuje tabulka 1.

Tabulka 1: Parciální korelační koeficienty s odstraněním vlivu pohlaví

	Hrubé skóre		Latentní proměnné	
	Otevřenost	Depresivita	Otevřenost	Depresivita
Celková zvědavost vůči sobě	0,402*	-0,063	0,625*	-0,078
Postoj ke zvědavosti vůči sobě	0,344*	-0,016	0,513*	-0,020
Zvyšování povědomí o sobě	0,277*	-0,105	0,430*	-0,118

Pozn.: hvězdičkou jsou označeny vztahy signifikantní na hladině významnosti 0,001.

Diskuze

Konfirmační faktorová analýza výsledků potvrdila předpoklad dvoudimenzionální struktury škály SCAI-CZ. Diskuzi nicméně vzbuzuje fakt, že oba faktory, Postoj ke zvědavosti vůči sobě a Zvyšování povědomí o sobě, spolu u populace vysokoškolských studentů korelují níže, než jsme předpokládali, obzvláště při výpočtu korelačního koeficientu na základě hrubých skóre.

Podobně jako ve studii Friedlová et al. (2018) i zde pozorujeme poměrně nízký korelační koeficient obou dílčích škál (0,24 až 0,31 dle zvolené metody). Vzhledem k tomu, že obě subškály mají měřit dva aspekty jediného duševního rysu, jde o překvapivou hodnotu. Zdá se, že příčinou může být samotná konstrukce škály, kdy jedna subškála obsahuje pouze položky *s obráceným skórováním*, zatímco druhá takovouto položku neobsahuje ani jednu. Důsledkem pak může být to, že určité odpověďové styly (například tendence souhlasit s libovolným tvrzením) korelační koeficient snižují citelněji než v případě jinak konstruovaných subškál. Obdobné výsledky v kontextu položek s obráceným skórováním uvádí i Aschieri et al. (2015).

Jedním z limitů studie je novost konceptu, díky které nebylo možné využít standardizovaného nástroje pro ověření souběžné validity v plné šíři. Ve výsledcích se tento limit odrazil v nižší hodnotě korelace.

Mezi možné limity studie patří rovněž využití klinické Beckovy škály deprese BDI-II jako nástroje pro divergentní validitu.

Odhady reliability škály SCAI-CZ dosáhly hodnot 0,676 (Cronbachův koeficient alfa) – 0,711 (koeficient omega) pro celý nástroj. S ohledem na celkově nízký počet položek nástroje lze považovat vyšší odhadu reliability za vyhovující.

Závěr

Cílem předložené studie bylo ověřit faktorovou strukturu, validitu a reliabilitu české verze nástroje Self-Curiosity Attitude-Interest Scale na výzkumném souboru českých studentů vysokých škol. Odhad reliability dosáhl uspokojivé výše, a to jak v případě koeficientu omega, tak v případě Cronbachova koeficientu alfa. Rovněž stabilita výsledků škály v čase se ukázala jako vyhovující. Kostruktová a divergentní validita nástroje byla ve studii ověřena pouze parciálně, je zapotřebí ji podrobit dalšímu ověření.

Výsledky naznačují, že škála SCAI-CZ má potenciál stát se kvalitní metodou pro využití v terapeutické praxi. Dalšími směry výzkumu je ověřování souvislostí zvědavosti vůči sobě s dalšími individuálními specifiky, jakými jsou osobnostní charakteristiky, copingové strategie nebo místo kontroly a standardizace nástroje pro českou dospělou populaci.

Literatura

- Aschieri, F., & Durosini, I. (2015). Development of the Self-Curiosity Attitude-Interest scale. *TPM-Testing, Psychometrics, Methodology In Applied Psychology*, 22(3), pp. 327–347.
- Aschieri, F., Durosini, I., Locatelli, M., Gennari, M., & Smith, J. D. (2016). Factor structure invariance and discriminant validity of the Self-Curiosity Attitude-Interest scale. *TPM-Testing, Psychometrics, Methodology In Applied Psychology*, 23(2), pp. 139–148.
- Berlyne, D. E. (1960). *Conflict, arousal and curiosity*. New York: McGraw-Hill.
- Friedlová, M., Lečbych, M., Dostál, D., Dolejš, M., Suchá, J., Aschieri, F. (2018) Česká verze Škály zvědavosti vůči sobě (SCAI-CZ) a její využití u adolescentů: pilotní aplikace, základní psychometrické vlastnosti a normy. *Československá psychologie*, 62(6), pp. 591–601.
- Gruber, M. J., Gelman, B. D., & Ranganath, C. (2014). States of curiosity modulate hippocampus-dependent learning via the dopaminergic circuit. *Neuron*, 84, pp. 486–496.
- Hardy, I. H., Ness, A. M., & Mecca, J. (2017). Outside the box: Epistemic curiosity as a predictor of creative problem solving and creative performance. *Personality And Individual Differences*, 104, pp. 230–237. doi:10.1016/j.paid.2016.08.004
- Hřebíčková, M., Urbánek, T. (2001). *NEO pětifaktorový osobnostní inventář*. Praha: Testcentrum.
- Hunter, J. A., Abraham, E. H., Hunter, A. G., Goldberg, L. C., & Eastwood, J. D. (2016). Personality and boredom proneness in the prediction of creativity and curiosity. *Thinking Skills And Creativity*, 22, pp. 48–57. doi:10.1016/j.tsc.2016.08.002
- Kaczmarek, Ł. D., Bączkowski, B., Enko, J., Baran, B., & Theuns, P. (2014). Subjective well-being as a mediator for curiosity and depression. *Polish Psychological Bulletin*, 45(2), pp. 200–204. doi:10.2478/ppb-2014-0025

- Kashdan, T. B., Rose, P., & Fincham, F. D. (2004). Curiosity and Exploration: Facilitating Positive Subjective Experiences and Personal Growth Opportunities. *Journal Of Personality Assessment*, 82(3), pp. 291–305.
- Kashdan et al. (2009) The Curiosity and Exploration Inventory-II: Development, Factor Structure, and Psychometrics. *Journal of Research in Personality*, 43(6), pp. 987–998. doi: 10.1016/j.jrp.2009.04.011
- Kashdan, T. B., DeWall, C. N., Pond, R. S., Silvia, P. J., Lambert, N. M., Fincham, F. D., &... Keller, P. S. (2013). Curiosity protects against interpersonal aggression: cross-sectional, daily process, and behavioral evidence. *Journal Of Personality*, 81(1), pp. 87–102. doi:10.1111/j.1467-6494.2012.00783.x
- Kashdan, T. B., & Steger, M. F. (2007). Curiosity and pathways to well-being and meaning in life: Traits, states, and everyday behaviors. *Motivation & Emotion*, 31(3), pp. 159–173. doi:10.1007/s11031-007-9068-7
- Kashdan, T. B., & Roberts, J. E. (2004). Social Anxiety's Impact on Affect, Curiosity, and Social Self-Efficacy During a High Self-Focus Social Threat Situation. *Cognitive Therapy & Research*, 28(1), pp. 119.
- Kawamoto, T., Ura, M., & Hiraki, K. (2017). Curious people are less affected by social rejection. *Personality And Individual Differences*, 105, pp. 264–267. doi:10.1016/j.paid.2016.10.006
- Lauriola, M., Litman, J. A., Mussel, P., De Santis, R., Crowson, H. M., & Hoffmann, R. R. (2015) Episodic curiosity and self-regulation. *Personality and Individual Differences*, 83, pp. 202–207.
- Litman, J. A., Silvia, P. (2006) The Latent Structure of Trait Curiosity: Evidence for Interest and Deprivation Curiosity Dimensions. *Journal of Personality Assessment*, 86(3), pp. 318–328.
- Litman, J. A., & Pezzo, M. V. (2007) Dimensionality of interpersonal curiosity. *Personality and Individual Differences*, 43, pp. 1448–1459.
- Litman, J. A., Robinson, O. C., & Demetre, J. D. (2017). Intrapersonal curiosity: Inquisitiveness about the inner self. *Self And Identity*, 16(2), pp. 231–250. doi:10.1080/15298868.2016.1255250
- Loewenstein, G. (1994). The psychology of curiosity: A review and reinterpretation. *Psychological Bulletin*, 116(1), pp. 75–98.
- Park, N., Peterson, C., & Seligman, M. P. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal Of Social And Clinical Psychology*, 23(5), pp. 603–619. doi:10.1521/jscp.23.5.603.50748
- Preiss, M., & Vacíř, K. (1999). *Beckova sebesposuzovací škála pro dospělé. BDI-II*. Brno: Psychodiagnostika.
- Rosseel, Y. (2012). Iavaan: An R Package for Structural Equation Modeling. *Journal of Statistical Software*, 48(2), pp. 1–36.
- Satir, V. (1988). *The New Peoplemaking*. Mountain View: Science and Behavior Books, Inc.